

|                     |                                                                    |
|---------------------|--------------------------------------------------------------------|
| Zaaknummer: OOPDV17 |                                                                    |
| Onderwerp:          | Samenwerkingsovereenkomst Gebiedsversterking Oostelijke Langstraat |

## Collegevoorstel

### Inleiding

In november 2008 is de visievorming over de Corridorstudie A59 afgerond. De uitkomsten van de Corridorstudie A59 zijn verwerkt in de Structuurvisie Heusden, die op 21 juli 2009 is vastgesteld door de gemeenteraad. In september 2009 is de startovereenkomst voor de regionale Gebiedsversterking Oostelijke Langstraat (GOL) ondertekend. In vervolg hierop is in september 2010 de intentieovereenkomst GOL ondertekend.

Inmiddels zijn de plannen verder verfijnd en is het proces nader uitgewerkt. Dit heeft geresulteerd in een samenwerkingsovereenkomst Gebiedsversterking Oostelijke Langstraat (SOK-GOL) welke wij hierbij aan u voorleggen. Het is de planning om deze SOK op 12 december 2012 door de 20 samenwerkende partijen te laten ondertekenen.

### Feitelijke informatie

#### Wat is er gedaan?

Op 29 september 2010 hebben partijen de intentieovereenkomst GOL ondertekend. In deze intentieovereenkomst hebben 20 partijen op hoofdlijnen consensus bereikt omtrent de ruimtelijke invulling van de GOL. In 2011 en 2012 is de businesscase GOL verder verfijnd. Dit heeft geleid tot een businesscase over de gezamenlijke totaalambitie die voor een groot deel sluitend is gemaakt. In het vervolgtraject wordt een verdere inspanning gepleegd om de benodigde totaalfinanciering te completeren. Parallel hieraan vindt er op programmaniveau een organisatorische invulling plaats. De onderhavige SOK - GOL bekrachtigt de inhoudelijke gebiedsafspraken voor de GOL en biedt daarnaast de basis voor de bestuursovereenkomst GOL, waarin de financiële en organisatorische afspraken worden bekrachtigd.

De businesscase is uitgevoerd in het kader van het Meerjarenprogramma Infrastructuur Ruimte & Transport (MIRT) en geeft inzicht in:

- verkeer en vervoer;
- hoogwaterbescherming;
- landbouw;
- ecologie en landschap;
- recreatie en toerisme;
- wonen, werken en welzijn.

Voor de gemeente Heusden geldt dat deze planuitwerking binnen de kaders van de structuurvisie plaatsvindt. Indien er meer exacte keuzes moeten worden gemaakt (denk daarbij aan de rondweg Vlijmen en het Ei van Drunen) dan volgen deze hun eigen (vervolg)procedure.

De projectkosten zijn verlaagd en er zijn van diverse partijen meer garanties gekomen over de financiële bijdragen. Concreet is er gewerkt aan:

- het terugschroeven van de projectkosten tot € 101.700.000,- (Fase1, de raming voor fase 2 bestaat uit een bedrag van € 7.500.000,- prijspeil 2012);
- het ophogen van de regionale bijdrage tot € 66.800.000,- (zie overzicht hieronder).

#### SOK – GOL

Onderstaand een korte toelichting op de 'belangrijkste' afspraken, zoals die zijn verwoord in de SOK – GOL. In zijn algemeenheid kunnen wij opmerken dat er op ambtelijk niveau overeenstemming over de SOK bestaat.

Binnen de lopende businesscase worden de dekkingsmiddelen en de uitgaven op elkaar afgestemd en daarna verwerkt in de bestuursovereenkomst. Voor de uitvoerbaarheid van de bestemmingsplannen voor Centrum Vlijmen, het Geerpark en De Grassen is het van belang dat hiervoor de noodzakelijke randvoorwaarden, zoals vervat in de GOL, tijdig worden uitgevoerd.

|                     |                                                                    |
|---------------------|--------------------------------------------------------------------|
| Zaaknummer: OOPDV17 |                                                                    |
| Onderwerp:          | Samenwerkingsovereenkomst Gebiedsversterking Oostelijke Langstraat |

Om de procedures voor deze bestemmingsplannen goed te doorlopen is het noodzakelijk dat de 20 contractpartijen instemmen en zich integraal verbinden aan de realisatie van de gezamenlijke ambities. Er wordt naar gestreefd om de besluitvorming over de bestuursovereenkomst parallel te laten lopen met de begrotingen 2014 e.v.. Partners stellen toegezegde middelen beschikbaar zodat deze tijdens de uitvoeringsfase volledig beschikbaar zijn. De 'eerste' bijdragen moeten daarom in de begrotingen 2014 worden opgenomen.

De financiering voor de gehele GOL, i.c. de beoogde resultaten, bestaat op moment van ondertekening uit de navolgende bijdragen:

| Partij                       | Reservering realisatiefase<br>2013-2020 € mln. |
|------------------------------|------------------------------------------------|
| provincie Noord-Brabant      | 20                                             |
| gemeente Waalwijk            | 14,7                                           |
| gemeente Heusden             | 13,6                                           |
| ondernemers Waalwijk via ozb | 9                                              |
| ondernemers Heusden via ozb  | 6                                              |
| waterschap Aa en Maas        | 3,5 (Bo II)                                    |
| gemeente 's-Hertogenbosch    | nader te bepalen                               |
| Totaal                       | € 66.800.000,-                                 |

Totaal benodigd voor fase 1 € 101.700.000,- voor fase 1 en € 7.500.000,- voor fase 2 GOL.

Hierbij kan het volgende worden opgemerkt.

- Gemeente 's-Hertogenbosch en Waterschap Aa en Maas participeren niet-risicodragend in de GOL, maar dragen een maximaal bedrag bij (naar rato van belang bij aan de realisatie van de GOL). Dit wordt in de bestuursovereenkomst nader uitgewerkt.
- Genoemde bedragen zijn exclusief € 4.400.000,- rijksbijdrage aan de reconstructie van het zogenaamde Ei van Drunen en € 4.500.000,- rijksbijdrage voor de Ecotunnel bij Vlijmen-Oost/'s-Hertogenbosch-West. Deze twee bijdragen van afgerond € 8.900.000,- komen bij genoemd bedrag van € 66.800.000,-. Daarom wordt het totaal van de bijdragen € 75.700.000,-.
- Knooppunt A59-N261/A59 valt buiten de GOL. De bovengenoemde bijdrage van de gemeente Waalwijk is inclusief een bijdrage van € 6.200.000,- aan de N261/A59.
- Uitleg Bo II: Tweede bestuursovereenkomst provincie Noord-Brabant en Waterschap Aa en Maas. In de hiervoor genoemde bestuursovereenkomst is geregeld dat beide partijen elk voor 50% de kosten dragen van hoogwaterbeschermingsmaatregelen.

Aan de raad is eerder aangegeven dat er dekkingsmiddelen voor de GOL moeten worden gereserveerd. In de begroting 2012 e.v. is daarom door de raad al een groot deel van het toegezegde bedrag opgenomen. Het is nu procedureel noodzakelijk om de totstandkoming en de uitkomsten van de bestuursovereenkomst onderdeel uit te laten maken van de begrotingscyclus 2014 e.v.

### Afweging

Door de evenwichtig gekozen uitgangspunten op te nemen in een SOK, die wordt ondertekend door de 20 samenwerkende partijen van de Gebiedsversterking Oostelijke Langstraat, is het maatschappelijk draagvlak gegarandeerd.

Deze SOK ligt in het verlengde van de vastgestelde structuurvisie Heusden en is randvoorwaardelijk voor de verbetering van de leefbaarheid, bereikbaarheid, landbouw, ecologie & landschap en de economie.

|                     |                                                                    |
|---------------------|--------------------------------------------------------------------|
| Zaaknummer: OOPDV17 |                                                                    |
| Onderwerp:          | Samenwerkingsovereenkomst Gebiedsversterking Oostelijke Langstraat |

Alles overwegende is de GOL een enorme stap voorwaarts voor zowel de ontwikkeling van de regio in breder verband als voor de gemeente Heusden in het bijzonder.

### **Inzet van Middelen**

De gemeente Heusden heeft voor de projectkosten, behorend bij de projectlijst zoals opgenomen in de overeenkomst, € 13.600.00,- (prijspeil 2012) toegezegd. Een deel van de voorbereidingskosten (Ei van Drunen en randweg Vlijmen Oost) zijn in 2012 of eerder reeds gemaakt. In de begroting 2013 is voor de GOL € 8.900.000,- opgenomen. De interne uren die voor dit project worden gemaakt, worden ook ten laste van dit budget gebracht. Daarnaast draagt het Heusdense bedrijfsleven € 6.000.000,- bij, welke wordt gerealiseerd via een OZB-verhoging. Over het resterende deel van de bijdrage aan de projectkosten moet nog aanvullende besluitvorming plaatsvinden. Het nu voorliggende voorstel bekrachtigt de inhoudelijke gebiedsafspraken voor de GOL en biedt de basis voor verdere organisatorische en financiële uitwerking die in de bestuursovereenkomst wordt vervat.

### **Personele consequenties**

Aan het voorstel zijn geen aanvullende personele consequenties verbonden. De centrale sturing en onze rol daarin sluit aan bij de huidige organisatie van de stuurgroep en projectgroep en de decentrale uitvoering van projecten vindt binnen de bestaande formatie plaats.

### **Risico's**

Concreet zijn o.a. de volgende projecten/thema's in de gemeente Heusden afhankelijk van het welslagen van de GOL, te weten:

- ontwikkeling van een leefbaar Centrumplan Vlijmen;
- ontwikkeling woningbouwlocaties Geerpark en De Grassen;
- goede interne parallelwegen – en fietspadenstructuur;
- verder verkeersluw en leefbaar maken van de kernen langs de A59;
- betere doorstroming op de A59 en daarmee betere bereikbaarheid kernen;
- ontwikkeling robuust landschap met grote ecologische waarden en daarmee verbetering vestigingsklimaat in regio / Heusden.

Indien de businesscase niet rondkomt, moeten de projecten worden beperkt en moeten er opnieuw prioriteiten worden gesteld. Een gebiedsversterking als de GOL komt maar “once in a life - time” voorbij. Nu onze kansen voorbij laten gaan, betekent een enorme stagnatie in de ontwikkeling van de gemeente Heusden en de regio.

### **Procedure**

#### *Vervolgstappen*

Na de ondertekening van de SOK - GOL wordt gestart met de voorbereiding van de bestuursovereenkomst, die medio 2013 gereed moet zijn. Parallel aan de begrotingscycli voor de jaren 2014 e.v. moeten de financiële reserveringen plaats gaan vinden door de raad. Waar mogelijk moeten enerzijds de kansen/voordelen worden benut om procedures en projecten te bundelen. Anderzijds worden projecten, die geen uitstel dulden, natuurlijk verder opgepakt.

#### *Afstemming Communicatie*

Aangezien ondertekening van de SOK een grote stap betekent in de realisatie van de GOL, wordt geadviseerd de leden van de raad met een memo (met de concept samenwerkingsovereenkomst als bijlage) te informeren. De samenwerkende partijen stemmen zoveel mogelijk af op welke wijze de besluitvorming en communicatie daarover wordt vormgegeven.

### **Voorgenomen besluit**

Wij stellen u voor bijgaand besluit vast te stellen.

|             |                                                                    |         |
|-------------|--------------------------------------------------------------------|---------|
| Zaaknummer: |                                                                    | OOPDV17 |
| Onderwerp:  | Samenwerkingsovereenkomst Gebiedsversterking Oostelijke Langstraat |         |

|                     |                                                                    |
|---------------------|--------------------------------------------------------------------|
| Zaaknummer: OOPDV17 |                                                                    |
| Onderwerp:          | Samenwerkingsovereenkomst Gebiedsversterking Oostelijke Langstraat |

## BESLUIT

Het college van Heusden heeft in de vergadering van 4 december 2012

besloten:

- in te stemmen met de samenwerkingsovereenkomst Gebiedsversterking Oostelijke Langstraat;
- deze samenwerkingsovereenkomst op 12 december 2012, samen met de betrokken partijen te ondertekenen;
- de raadsleden met het bijgevoegde memo en daarbij behorende bijlage te informeren over de samenwerkingsovereenkomst Gebiedsversterking Oostelijke Langstraat.

namens het college van Heusden,  
de secretaris,

mr. J.T.A.J. van der Ven

## **Samenwerkingsovereenkomst Gebiedsversterking Oostelijke Langstraat (12-12-12)**

### ***Inrichtingsambitie: resultaat van de businesscase fase***

#### **Ondergetekenden,**

De provincie Noord-Brabant, rechtsgeldig vertegenwoordigd door gedeputeerde Y.C.M.G. de Boer gemachtigd door de commissaris van de Koningin (d.d. ..(datum) handelende ter uitvoering van het besluit van gedeputeerde staten d.d..... verder te noemen: 'de Provincie'; Provincie Noord-Brabant.

Waterschap Aa en Maas, in deze vertegenwoordigd door de heer L.H.J. Verheijen, dijkgraaf, verder genoemd 'het waterschap' op grond van artikel 95 Waterschapswet, het waterschap in en buiten rechte vertegenwoordigend.

Gemeente 's-Hertogenbosch, in deze vertegenwoordigd door de heer R.G.J. Schouten, wethouder, verder genoemd 'de gemeente 's-Hertogenbosch'.

Gemeente Heusden, in deze vertegenwoordigd door de heer A.G.J.M. Hamming, burgemeester, verder genoemd 'de gemeente Heusden'.

Gemeente Waalwijk, in deze vertegenwoordigd door de heer A.M.P. Kleijngeld, burgemeester, verder genoemd 'de gemeente Waalwijk'.

ZLTO, Afdeling Oostelijke Langstraat, in deze vertegenwoordigd door de heer F.J.M. van Hulten, voorzitter, verder genoemd 'ZLTO Oostelijke Langstraat'.

Staatsbosbeheer, in deze vertegenwoordigd door de heer A. van der Zee, districtshoofd, verder genoemd 'Staatsbosbeheer'.

Vereniging Natuurmonumenten, in deze vertegenwoordigd door de heer C.A.M. Rijnen regiodirecteur Noord-Brabant en Limburg, verder genoemd 'Natuurmonumenten'.

Brabants Landschap, in deze vertegenwoordigd door de heer J. Baan algemeen directeur, verder genoemd 'Brabants Landschap'.

Brabantse Milieufederatie, in deze vertegenwoordigd door de heer N. Verdaasdonk, algemeen directeur, verder genoemd 'BMF'.

MKB Heusden, in deze vertegenwoordigd door de heer M. Lammers, voorzitter, verder genoemd 'MKB Heusden'.

Waalwijks Bedrijven Platform, in deze vertegenwoordigd door de heer E. Gaakeer, voorzitter, verder genoemd 'WBP'.

Kamer van Koophandel Brabant, in deze vertegenwoordigd door de heer A.L.M. Nelissen, voorzitter, verder genoemd 'KvK'.

Recron Brabant, in deze vertegenwoordigd door mevrouw A. Joosten, verder genoemd 'Recron Brabant'.

EVO, in deze vertegenwoordigd door de heer M. van der Kuijl, directeur, ondertekening gemandateerd aan J. Bol, verder genoemd 'EVO'.

Transport en Logistiek Nederland (TLN), in deze vertegenwoordigd door de heer A.B. Sakkers, verder genoemd TLN.

Brabants Particulier Grondbezit, in deze vertegenwoordigd door de heer A.A.Th. de Schepper, vice-voorzitter, verder genoemd BPG.

Fietsersbond De Langstraat, in deze vertegenwoordigd door de heer S. van Dijk, voorzitter.

Heusdens Bedrijvenplatform (HBP), in deze vertegenwoordigd door de heer C. Rennen, voorzitter, verder genoemd (HBP).

Brabants-Zeeuwse Werkgeversvereniging (BZW), in deze vertegenwoordigd door de heer A.W.C.T. Naber, bestuurslid, verder genoemd BZW.

Hierna tezamen te noemen: 'partijen'.

## **Overwegingen**

Op 29 september 2010 hebben partijen de Intentieovereenkomst Gebiedsversterking Oostelijke Langstraat ondertekend. In de Intentieovereenkomst hebben 20 partijen op hoofdlijnen schriftelijk consensus bereikt omtrent de ruimtelijke invulling van de Gebiedsversterking Oostelijke Langstaat (GOL).

De gezamenlijke ambitie luidt:

“De Gebiedsversterking Oostelijke Langstraat is een integraal pakket aan verbeteringen op en langs de A59 op het gebied van ruimte, economie, verkeer, waterveiligheid, natuur en landbouw en recreatie. Hiermee wordt de basis gelegd om de komende decennia in deze omgeving prettig te kunnen wonen, werken en recreëren. Twintig partijen werken slim samen, creëren meerwaarde door krachten en belangen te bundelen, om zo in een kort tijdsbestek een groot aantal op elkaar afgestemde verbeteringen door te voeren. Kortom: Samen, Slimmer Beter werken aan de Oostelijke Langstraat.”

In 2011 en 2012 is de businesscase GOL verder verfijnd: de projectkosten zijn verlaagd en de financiële bijdragen zijn verhoogd. Dit heeft geleid tot een businesscase die voor een groot gedeelte sluitend is t.a.v. de gezamenlijke totaalambitie. In het vervolgtraject zal er een verdere inspanning worden gepleegd om de benodigde totaalfinanciering te realiseren. Parallel hieraan zal er op programmaniveau een organische invulling plaatsvinden. Onderhavige 'Overeenkomst GOL' bekrachtigt de inhoudelijke gebiedsafspraken t.a.v. GOL en biedt daarnaast de basis voor de bestuursovereenkomst GOL, waarin in de eerste helft van 2013 financiële afspraken worden bekrachtigd.

## **Context**

1. Op 18 september 2009 hebben partijen de startovereenkomst 'Gebiedsversterking Oostelijke Langstraat' ondertekend. Doel van deze overeenkomst was het maken van afspraken voor het uitvoeren van een businesscase inzake een integrale aanpak en realisatie van de zes thema's voor de Gebiedsversterking Oostelijke Langstraat. De

businesscase is uitgevoerd in het kader van het MIRT (Meerjarenprogramma Infrastructuur Ruimte & Transport) en moest inzicht verschaffen ten aanzien van:

- verkeer en vervoer
  - hoogwaterbescherming
  - landbouw
  - ecologie en landschap
  - recreatie en toerisme
  - wonen, werken en welzijn
2. In de periode van 18 september 2009 tot 29 september 2010 hebben partijen op basis van de 'Mutual Gains Approach' (MGA-methode) gezamenlijk gewerkt aan een inrichtingsambitie. Deze samenwerking heeft geleid tot consensus (punt 1), welke afspraken c.q. ambities zijn opgenomen in de Intentieovereenkomst GOL van 29 september 2010.
  3. In 2011 en 2012 hebben de partijen gewerkt aan a) het terugschroeven van de projectkosten tot € 101,7 mln (Fase1, de raming voor fase 2 bestaat uit een bedrag van €7,5 mln). en b) het ophogen van de regionale bijdrage tot € 66,8 mln. Nadere financiële afspraken over de kosten en de bijdrage zullen in een bestuursovereenkomst tussen de overheidspartijen worden vastgelegd.
  4. In de Agenda van Brabant heeft de provincie toekomstambities geformuleerd. Brabant moet dit decennium uitgroeien tot sterkste kennis- en innovatieregio van Nederland en Europa. Daarom heeft zij de kwaliteit van het vestigings- en leefklimaat tot speerpunt van beleid uitgeroepen. Om het Brabantse vestigings- en leefklimaat te behouden en te versterken, zet de provincie in op het verbeteren en versterken van ruimtelijke kwaliteit, maar ook op het samen werken aan ruimtelijke kwaliteit. Met het project 'Oostelijke Langstraat' wordt getracht om in de regio 's-Hertogenbosch - Waalwijk invulling te geven aan deze ambities.  
  
De 'Oostelijke Langstraat' is als majeur project, te weten één van de negen gebiedsopgaven, opgenomen in de Structuurvisie ruimtelijke ordening van de provincie en in de provinciale gebiedsagenda. Het provinciaal belang in materiële zin wordt gevormd door de realisatie van een drietal groene verbindingen (noord-zuid), het hoogwatervraagstuk, de bereikbaarheid van grote recreatieve voorzieningen en de bijdrage aan het versterkt stedelijk netwerk Brabant (VSNB).
  5. Dit project past in de ambities van het kabinet Rutte II: beter benutten van slagvaardige overheden, verdergaande publiek-private samenwerking, een zelforganiserende regio.

#### **Overwegen:**

1. Bij de realisatie van de gezamenlijke ambities geldt een evenwichtige verdeling van de investeringen tussen natuur en infrastructuur.
2. Realisatie van natuur en landschap wordt zoveel mogelijk ingezet als mitigerende en compenserende maatregel voor infrastructurele maatregelen.
3. Overheidspartijen kunnen in onderling overleg besluiten om bepaalde onderdelen van de samenwerkingsovereenkomst 'Gebiedsversterking Oostelijke Langstraat' versneld voor te bereiden en uit te voeren.

Het kaartmateriaal behorend bij deze samenwerkingsovereenkomst is indicatief van aard. Daar waar dit in de verdere uitwerking (behoudens de in de deze fase gebruikelijke uitvoeringsdetail) tot wijzigingen zou kunnen leiden zal dit in overleg met belanghebbenden verder worden uitgewerkt op basis van de MGA-methode. Als een partij een wijziging wil doorvoeren, dan brengt deze partij de wijziging plenair in. Het is aan de overheidsinstanties / projectverantwoordelijken om deze binnen hun eigen verantwoordelijkheid verder uit te werken en hierbij de belanghebbenden nauw te betrekken. Elke wijziging op de overeenkomst wordt aan alle partijen kenbaar gemaakt en ter accordering voorgelegd

4. Hoewel uiterste zorgvuldigheid is betracht bij de totstandkoming van de afspraken zullen deze bij onverhoopte strijd met de dan geldende wetgeving en rijksbeleid in overleg door partijen heroverwogen en zo nodig dan wel gewenst aangepast moeten worden. De afspraken binnen deze samenwerkingsovereenkomst worden gemaakt binnen de context van de op te stellen bestuursovereenkomst tussen de betrokken overheden, waarin de beschikbaarheid van de middelen wordt geregeld.

### **Komen overeen:**

Dat partijen streven naar en zich inspannen voor:

#### **1. Ruimtelijke opgaven op hoofdlijnen**

1. Verbeteren van doorstroming A59 in de toekomst (op basis van de bestaande 2x2 rij- en vluchtstroken).
2. Vereenvoudigen en verbeteren van aansluitingen.
3. Het juiste verkeer op de juiste plaats in de hele regio, daar waar redelijkerwijs mogelijk op basis van faciliteren in plaats van verbieden.
4. Realiseren van waterveiligheid en voorkomen van wateroverlast in en rondom 's-Hertogenbosch en bezien waar ruimte gereserveerd kan worden om dit ook op lange termijn te kunnen borgen.
5. Realiseren van recreatieve verbindingen van noord naar zuid op drie plaatsen: Baardwijkse Overlaat, Ei van Drunen en Vlijmen-Oost.
6. Toekomstbestendig combineren van landbouw, water, natuur en recreatie. Hierbij waar mogelijk inzetten op passende initiatieven van particuliere grondeigenaren om zo gezamenlijk de gewenste EHS, EVZ's en structuur van landschapselementen te realiseren.
7. Realiseren van landschapsecologische verbindingen in noord-zuidrichting.
8. Behouden en vergroten van ontwikkelingskansen voor bedrijven binnen de plattelandseconomie. Zowel in de primaire sector als in de verbreding.
9. Behouden en realiseren van passagemogelijkheden voor het landbouwverkeer ter plaatse van de A59 in noord-zuid richting v.v.
10. Aanpassen en versterken van de afslagenstructuur met oog op onder meer de bereikbaarheid en de bedrijvigheid aan de flanken van de A59.
11. Verhogen van ruimtelijke kwaliteit door samenhang en kwaliteiten van het gebied beter in beeld te brengen. Hiermee zorgen voor beleefbare kwaliteiten. De huidige beeldkwaliteit op en rond de A59 is zeer wisselend en van onvoldoende niveau. Bij de voorgestelde aanpassingen wordt vastgehouden aan een goede beeldkwaliteit, zowel voor de gebruiker van de snelweg als voor de gebruikers van het gebied eromheen.
12. Vervolmaken van een goede deels bestaande utilitaire oost-west fietsverbinding tussen Waalwijk en 's-Hertogenbosch, dit in combinatie met de parallelstructuur en deze mogelijk op termijn verder uitbouwen tot snelfietsroute.
13. De 20 partijen binden zich integraal aan de realisatie van de gezamenlijke ambities, zoals die zijn uitgewerkt in de bijgevoegde projectfiches van deze samenwerkingsovereenkomst. Als bij de concrete uitvoering van deze ambities blijkt

dat afwijkingen van de uitwerkingen in de bijgevoegde projectfiches noodzakelijk zijn, niet meer dan de in deze fase gebruikelijke uitvoeringsdetails en/of zij geen negatieve financiële consequenties hebben, kunnen overheidspartijen deze doorvoeren, zonder daarover vooraf nader overleg te plegen. Indien één of meerdere van de partijen een wijziging wil doorvoeren, waarbij de essentie van de projecten verandert, dan brengt deze partij het voorstel tot wijziging in een plenaire bespreking met de partijen in. Op basis van de Mutual Gains Approach zal vervolgens naar bewind van zaken worden gehandeld. Als dit leidt tot wijziging van de afspraken zoals die in deze overeenkomst zijn vastgelegd en/of negatieve financiële consequenties hebben dan wordt deze wijziging beschouwd als zijnde onderdeel van deze overeenkomst.

## **2. Deelgebied Waalwijk - Baardwijkse Overlaat**

### **Afspraak 1**

Investeringsen in landschap, natuur en water voor zover deze nodig zijn als compensatie / mitigatie van negatieve effecten van nieuwe infrastructuur en toename van verkeer door nieuwe wegen in de Baardwijkse Overlaat. Een en ander zoals aangegeven in de Structuurvisie ruimtelijke ordening van de provincie Noord-Brabant.

In het GOL wordt ten noorden van de A59 alleen de oostelijke EHS-zijde van de '2-puntige vork' gerealiseerd

### **Afspraak 2**

Bescherming van cultuurhistorisch waardevolle dijkstructuur (spoordijk, dijken overlaat, kanaal) in relatie tot nieuwe ingrepen voor wegenstructuur en natuurontwikkeling. Compensatie vindt plaats door:

- a) brede EHS-realisering ten oosten van het Drongelens Kanaal, zowel ten noorden als ten zuiden van de A59, EN
- b) maximale bescherming dijkstructuur.

De EVZ- aan de westzijde van het Drongelens Kanaal is een autonome opgave die buiten dit afsprakenkader valt.

### **Afspraak 3**

De aansluitingen van de A59 dient, binnen de geldende eisen van verkeersveiligheid, zo compact mogelijk te worden aangelegd. Bij alle nader te onderzoeken varianten dient goed zicht te zijn op het netto ruimtebeslag met daarbij aangegeven welke dragers worden aangetast (landbouw, doorlopend ecologisch systeem). Alleen dan kan uiteindelijk een afgewogen keuze worden gemaakt.

### **Afspraak 4**

Realisatie van natuur, infrastructuur en bedrijventerreinen betekent vaak dat er landbouwareaal verloren gaat. Per situatie (zoals bij het Drongelens Kanaal) zal dit gezamenlijk op basis van de MGA-methode (mutual gains) worden beoordeeld. Daarnaast kan het instrument van kavelruil ingezet worden met als doel om de agrariërs in de Baardwijkse Overlaat en daarbuiten op individueel niveau een gezonde toekomst te bieden.

### **Afspraak 5**

De nog overgebleven zichtlijnen vanaf de snelweg A59 in het landschap, zowel op groene gebieden als op cultuurhistorische elementen (molen, LIPS-fabrieken, de kerken, het Drongelens Kanaal, het landgoed D'Oultremont) dienen, daar waar dit is te combineren met andere belangen, te worden versterkt vanaf het huidige industrieterrein van Waalwijk tot aan 's-Hertogenbosch.

Bij de toekomstige realisatie van Haven 8 in Waalwijk dient rekening te worden gehouden met de gewenste beeldkwaliteit van de Oostelijke Langstraat en behoud van openheid van het gebied ten oosten van het Drongelens Kanaal.

#### **Afspraak 6**

Landbouwfunctie in de Baardwijkse Overlaat ten zuiden van de Koningsvliet (deze geldt ook ten zuiden van de A59): melkveehouderij en vollegrondstuinbouw zijn toegestaan, echter geen nieuwvestiging van glastuinbouw en andere plastic- of glazen constructies. Behoud van ontwikkelingsmogelijkheden voor agrarische bedrijven. De bestaande agrarische bedrijven krijgen het eerste recht van uitbreiding. Dit wordt vertaald in het nieuwe Bestemmingsplan Buitengebied van de gemeente Heusden.

#### **Afspraak 7**

Inrichting van de aansluiting N261-A59 conform vastgesteld plan van de provincie: verwijderen van verkeerslichten en aanbrengen van ongelijkvloerse kruisingen. De zuidelijke parallelstructuur in Waalwijk (tussen N261 en Waalwijk-Centrum) wordt in het project 'N261' licht aangepast in verband met verdeling verkeersafwikkeling tussen noord- en zuidparallelstructuur ter plaatse.

Uitgangspunt is:

1. een volwaardig knooppunt tussen A59 en N261;
2. goede ontsluiting van het lokale verkeer op een zodanige wijze dat het doorgaande verkeer niet wordt gehinderd en
3. de nieuwe knoop zodanig aanleggen dat deze minder ruimte inneemt dan de huidige ontsluiting (m.n. aan de zuid-westzijde). Door middel van een adequate fietsbrug over de A59 tussen de Kruisstraat (zuidzijde) en de Kleiweg (noordzijde) kan worden voorzien in een fietsverbinding tussen Waalwijk en Industrierrein Haven 7.

Bovenstaande eisen vanuit de GOL zijn in het project 'opwaardering N261' meegenomen. Dit maakt geen onderdeel uit van de projectscope GOL.

### **3. Deelgebied Poort van Heusden**

#### **Afspraak 8**

Partijen streven naar behoud en versterking van samenhang in de groenstructuur inclusief landgoederen in relatie tot herinrichting van het verkeersknooppunt Ei van Drunen. Ten zuiden van de A59 wordt de bestaande landgoederenstructuur versterkt. Aan de noordzijde is er sprake van een open polderlandschap. Blijven borgen in bestemmingsplan.

#### **Afspraak 9**

In de structuurvisie van de gemeente Heusden zijn ten zuiden van de A59 mogelijkheden van landgoedfuncties opgenomen. Ten noorden van de A59 is er vanwege de wens tot behoud van het open polderlandschap voor gekozen om deze mogelijkheid niet te bieden. Voor recreatieve en andere nevenactiviteiten biedt de ontwikkelingsvisie buitengebied van de gemeente Heusden het afwegingskader

### **4. Deelgebied Engelen - Moerputten**

#### **Afspraak 10**

Investeringsen in landschap, natuur en water dienen plaats te vinden zowel vanuit het idee om de ruimtelijke en functionele kwaliteit van natuur rondom de A59 te verbeteren als ook voor zover deze nodig zijn als compensatie/mitigatie van mogelijke effecten op de

leefbaarheid van nieuwe infrastructuur en andere afwikkeling van verkeer door nieuwe wegen. Dit conform de Structuurvisie ruimtelijke ordening van de provincie. Dit is nader uitgewerkt tot het volgende voorstel:

- a. Staatsbosbeheer heeft een subsidie van het toenmalige Ministerie van VROM verkregen in het kader van een klimaatbufferprogramma. Hiermee is in de Biessertpolder 10 ha aangekocht en ingericht voor beekdalfauna, in samenhang met de door de gemeente Heusden opgeschoonde wielen en plas in de Haverkampen. Doel is om te komen tot een klimaatbuffer en bij te dragen aan de ecologische verbinding van Maas naar Moerputten waarbij ook de agrariërs op een aantrekkelijke manier worden betrokken. Als functieomschrijving voor de betreffende strook kan worden gedacht aan een combinatie van water, landbouw en natuur.
- b. Situatie bij de Voordijk. Naast de strook vanaf de top van de dijk tot en met de oostelijke oever van de sloot (een breedte van naar schatting 40 meter) lijkt een strook van 25m (exclusief de slootbreedte) ten oosten aan de sloot voldoende om een volwaardige ecologische functie richting Somp en Zooislagen te realiseren. De ambitie is om hier een win-winsituatie te maken door uitruil met de EVZ langs de Hooibroeken. De verlegde EVZ is inmiddels vastgelegd in de Verordening ruimte. Van de 1,7 km is inmiddels 1200 m verworven door Staatsbosbeheer, gemeente Heusden en Waterschap Aa en Maas. De 350 m van Staatsbosbeheer worden nu ingericht. De kruising met de twee ontsluitingswegen (Bellaard en aansluiting op Vijfhoevenlaan) zal passeerbaar gemaakt worden voor beekdalfauna.

### **Afspraak 11**

Er bestaat geen noodzaak voor het afsluiten van wegen in het gebied het Luisbroek tussen Vlijmen en Haverleij. Dit omdat Haverleij en Engelen elk hun eigen aansluiting op de A59 hebben.

### **Afspraak 12**

Een zuidelijke parallelweg bij de Moerputten is ongewenst in verband met hoge natuurwaarden en gevaar voor sluipverkeer. Aan de zuid-oostzijde van Vlijmen blijft een noord-zuid fietsverbinding noodzakelijk, bij voorkeur over de bestaande viaduct bij de Heidijk. Voor het landbouwverkeer zijn de volgende noord-zuidroutes voorzien:

1. Vendreef / Heistraat / De Akker / Grote Kerk / Vlijmense Dijk / Molenstraat / Meliestraat en doorsteken Engelseweg (kruising Voordijk - Meliestraat alleen rechtdoorgaand verkeer om sluiproutes te voorkomen);
2. Onderdoorgang A59 Jhr de la Courtstraat / Wolput (reeds bestaand, ook in de toekomst gehandhaafd);
3. Onderdoorgang A59 Lipstraat / Wolfshoek (reeds bestaand, ook in de toekomst gehandhaafd).
4. Viaduct over A59 Stationsstraat / Elshoutseweg.

## **5. Afspraken overheidspartijen**

In aanvulling op de afspraken tussen alle, bij de Gebiedsversterking Oostelijke Langstraat betrokken partijen, zijn er aanvullende afspraken gemaakt tussen de vijf overheidspartijen: Provincie Noord-Brabant, gemeente Heusden, gemeente Waalwijk, gemeente 's-Hertogenbosch en waterschap Aa en Maas.

De insteek van genoemde overheidspartijen is om op zo kort mogelijke termijn tot samenwerking te komen met het rijk voor de realisatie van GOL.

#### **Afspraak 13**

De 20 partijen binden zich integraal aan de realisatie van de gezamenlijke ambities, zoals die zijn uitgewerkt in de bijgevoegde projectfiches van deze samenwerkingsovereenkomst en werken toe naar de realisatie van de gemaakte afspraken. De overheidspartijen bereiden voor de eerste helft van 2013 een bestuursovereenkomst voor, waarin in ieder geval nadere afspraken worden gemaakt over:

- a. taken, bevoegdheden en verantwoordelijkheden partijen
- b. projectorganisatie
- c. publiekrechtelijke procedures
- d. planning
- e. anticiperende grondverwerving
- f. marktbenadering: scope, aanbestedingsvorm, strategie
- g. risicoverdeling tussen partijen, waaronder aanbestedingsvoordelen en -nadelen, nadeelcompensatie, e.a.
- h. aanspreken van alternatieve financieringsbronnen
- i. indexering bedragen, raming, financiering en BTW

#### **Afspraak 14**

Voorafgaand aan of gelijktijdig met de totstandkoming van de onder Afspraak 13 genoemde bestuursovereenkomst zullen door de daartoe verantwoordelijke overheidspartijen uitvoeringsovereenkomsten worden opgesteld voor de (deel)projecten Ei van Drunen, Ecotunnel Vlijmen-Oost / 's-Hertogenbosch-West en Vervanging en verlenging brug Drongelens Kanaal.

#### **Afspraak 15**

Vooruitlopend op de bestuursovereenkomst, zoals genoemd onder Afspraak 13, stellen de overheidspartijen gemeente Heusden, gemeente Waalwijk en de provincie Noord-Brabant een werkbudget beschikbaar van in totaal € 200.000 (tweehonderdduizend euro). Dit ter voorbereiding van de bestuursovereenkomst en de voorbereiding van de aanbesteding planuitwerkingsfase. Elk van de genoemde partijen draagt 1/3 deel hiervan bij.

#### **Afspraak 16**

De organisatie van het huidige gebiedsproces blijft in elk geval in stand tot de ondertekening van de in Afspraak 13 genoemde bestuursovereenkomst.

## **6. Financiën**

#### **Afspraak 17**

De intentie is om de financiering voor de gehele Gebiedsversterking Oostelijke Langstraat i.c. de beoogde resultaten rond te krijgen. Deze intentie tot financiering bestaat op moment van ondertekening uit de navolgende bijdragen:

|                         | reservering realisatiefase<br>2013-2020 € mln. |
|-------------------------|------------------------------------------------|
| provincie Noord-Brabant | 20                                             |
| gemeente Waalwijk       | 14,7                                           |
| gemeente Heusden        | 13,6                                           |

|                              |                  |
|------------------------------|------------------|
| ondernemers Waalwijk via OZB | 9                |
| ondernemers Heusden via OZB  | 6                |
| Waterschap Aa en Maas        | 3,5 (Bo II)      |
| gemeente 's-Hertogenbosch    | nader te bepalen |
| Totaal                       | € 66,8 mln.      |

#### **NB.**

1) Gemeente 's-Hertogenbosch en Waterschap Aa en Maas participeren niet-risicodragend in de GOL, maar dragen met een maximale financiële bijdrage naar rato van belang aan de realisatie van de GOL. Dit zal in de bestuursovereenkomst worden uitgewerkt.

2) Genoemde bedragen zijn exclusief de € 4,4 mln. rijksbijdrage aan de reconstructie van het zogenaamde Ei van Drunen en de € 4,5 mln. rijksbijdrage voor de Ecotunnel bij Vlijmen-Oost / 's-Hertogenbosch-West. Beide objecten maken overigens wel onderdeel uit van de projectbudget van € 101,7 mln.

3) Knooppunt A59-N261 / A59 valt buiten GOL. De bovengenoemde bijdrage van de gemeente Waalwijk is inclusief een bijdrage van € 6,2 mln. aan de N261/A59. Deze maatregel maakt geen onderdeel uit van het projectbudget van € 101,7 mln.

4) Uitleg Bo II: Tweede bestuursovereenkomst provincie Noord-Brabant en Waterschap Aa en Maas.

5) OZB (Onroerende Zaken Belasting): De bijdrage van het bedrijfsleven komt voort uit het belang van bereikbaarheid van de regio (investeringen in infrastructuur) en kan uitsluitend worden ingezet als onderdeel van het integrale project GOL.

#### **Afspraak 18**

De overheidspartijen spannen zich in de periode van de planuitwerkingsfase in voor het verder rondkrijgen van de businesscase GOL: het benodigde bedrag dat nodig is voor realisering van de resultaten, zoals in deze samenwerkingsovereenkomst weergegeven en waarvan in de bijlage het totaalbedrag van de kostenraming is weergegeven. Enerzijds door het zoeken van alternatieve financieringsbronnen, anderzijds door fasering en prioritering aan te brengen in het project als nodig.

De afspraken omtrent financiering worden gemaakt onder het voorbehoud van instemming van Provinciale Staten, gemeenteraden respectievelijk het Algemeen Bestuur van het Waterschap. Overheidspartijen stellen zich daarom als doel om zo snel als mogelijk, medio 2013, de bestuursovereenkomst gereed te hebben. Hierbij dienen de benodigde middelen, zoals in Afspraak 17 zijn opgenomen, in de begrotingen 2014 en verder definitief ter beschikking te worden gesteld voor de realisatie van GOL. Waarbij de overheidspartijen de uitdrukkelijke intentie uitspreken om zich binnen hun mogelijkheden maximaal in te spannen om deze instemming te verkrijgen.

## **7. Looptijd en afdwingbaarheid**

#### **Afspraak 19**

Deze samenwerkingsovereenkomst treedt in werking met ingang van de dag na ondertekening en wordt onderdeel van de bestuursovereenkomst.

#### **Afspraak 20**

Deze samenwerkingsovereenkomst is niet in rechte afdwingbaar.

## 8. Resultaatafspraken

In onderstaande tabel worden de afspraken geconcretiseerd weergegeven. De nummering in de eerste kolom correspondeert met de nummering van de raming. In de laatste kolom wordt de status aangegeven:

- a) Fase 1: deze afspraken zijn gedefinieerd als 'eis' binnen GOL. Zij vormen het minimum pakket aan resultaten GOL.
- b) Fase 2: deze afspraak is gedefinieerd als 'wens' binnen GOL. Zij vormen samen met Fase 1 het maximaal pakket aan resultaten GOL.
- c) Gerealiseerd: deze afspraak is reeds gerealiseerd.
- d) Realisatie buiten GOL: realisatie vindt plaats in ander project, buiten GOL.

Van elke afspraak is een projectfiche met tekening toegevoegd, uitgezonderd de projecten die reeds zijn gerealiseerd.

| Nr        | Subnr | Afspraken                                                                            | Toelichting                            | Status        |
|-----------|-------|--------------------------------------------------------------------------------------|----------------------------------------|---------------|
| <b>A1</b> |       | <b>Ecoverbinding noord-zuid Drongelens Kanaal</b>                                    |                                        |               |
|           | 67    | Ecoverbinding deel in A59                                                            | Projectfiche                           | Fase 1        |
|           | 32    | Ecoverbinding Drunense weg / Overlaatweg                                             | Projectfiche                           | Fase 1        |
| <b>A2</b> |       | <b>Ecoverbinding langs Drongelens Kanaal</b>                                         |                                        |               |
|           | 59    | Inrichting EVZ langs Drongelens Kanaal                                               | Projectfiche                           | Fase 1        |
| <b>A3</b> |       | <b>Aankoop glastuinbouw bedrijf Van Hulten</b>                                       | Geen projectfiche, reeds relealiseerd. | Gereali-seerd |
| <b>A4</b> |       | <b>Aansluitingen 38, 39, 40</b>                                                      |                                        |               |
|           | 1     | Afsluiten aansluiting 38 Waalwijk Centrum                                            | Projectfiche                           | Fase 1        |
|           | 2     | Afsluiten aansluiting 39 Waalwijk-Oost                                               | Projectfiche                           | Fase 1        |
|           | 3     | Reconstructie aansluiting 40 Drunen-West                                             | Projectfiche                           | Fase 1        |
|           | 19    | Aanleg noordelijke parallelstructuur inclusief brug                                  | Projectfiche                           | Fase 1        |
|           | 20    | Aanleg zuidelijke parallelstructuur aansluiting 40 en Kastanjelaan Drunen            | Projectfiche                           | Fase 1        |
|           | 24a   | Aanleg zuidelijke parallelstructuur aansluiting 40 Waalwijk en Drunen                | Projectfiche                           | Fase 1        |
|           | 24b   | Reconstructie verbinding Drunen - Waalwijk (Overlaatweg – Drunenseweg)               | Projectfiche                           | Gereali-seerd |
|           | 24c   | Overstortweg en Dwarsweg                                                             | Projectfiche                           | Fase 1        |
|           | 24d   | Behoud van het viaduct Elshoutseweg over de A59 bij Elshout op de parallelstructuur. | Projectfiche: bestaande situatie       | Fase 1        |
| <b>A5</b> |       | <b>Verkeersknooppunt Ei van Drunen</b>                                               |                                        |               |
|           | 7a    | Realisatie Ei van Drunen                                                             | Projectfiche                           | Fase 1        |
|           | 7b    | Transferium                                                                          | Projectfiche                           | Fase 1        |
| <b>A7</b> |       | <b>Aansluiting 41</b>                                                                |                                        |               |
|           | 4     | Afsluiten aansluiting 41 Drunen / Elshout                                            | Projectfiche                           | Fase 1        |
| <b>A9</b> |       | <b>Ecopassage in A59 Vlijmen-Oost</b>                                                |                                        |               |

|            |              |                                                                              |                                                                                  |                       |
|------------|--------------|------------------------------------------------------------------------------|----------------------------------------------------------------------------------|-----------------------|
|            | 40           | Ecotunnel voor ecoverbinding en waterberging                                 | Projectfiche                                                                     | Fase 1                |
| <b>A10</b> |              | <b>Aansluiting 45</b>                                                        |                                                                                  |                       |
|            | 15           | Reconstructie aansluiting 45                                                 | Projectfiche                                                                     | Fase 1                |
|            | 23           | Oostelijke randweg Vlijmen                                                   | Projectfiche                                                                     | Fase 1                |
| <b>A11</b> |              | <b>Natuurinrichting Vlijmen-Oost</b>                                         |                                                                                  |                       |
|            | 61           | Natuurlijk in te richten strook grond langs de Voordijk (klimaatbuffer)      | Projectfiche                                                                     | Fase 1                |
| <b>A13</b> |              | <b>Aansluiting 44</b>                                                        |                                                                                  |                       |
|            | 4            | Afsluiten aansluiting 44 Vlijmen-Oost                                        | Projectfiche                                                                     | Fase 1                |
|            | 62           | Viaduct Heidijk vervangen                                                    | Projectfiche (plaatje volgt)                                                     | Fase 1                |
| <b>Nr</b>  | <b>Subnr</b> | <b>Afspraken</b>                                                             | <b>Toelichting</b>                                                               | <b>Status</b>         |
| <b>A15</b> |              | <b>Howabo</b>                                                                | Howabo wordt eigenstandig gerealiseerd. Koppeling GOL zit in ecotunnel A59 (A9). | Realisatie buiten GOL |
| <b>A17</b> |              | <b>Fietspaden</b>                                                            |                                                                                  |                       |
|            | 52           | Fietspad aansluiting Waalwijk-Centrum naar Zeedijk                           | Projectfiche                                                                     | Fase 2                |
|            | 53+<br>54    | Utilitaire fietsverbinding oost-west en noord-zuid                           | Projectfiche                                                                     | Fase 1                |
| <b>A19</b> |              | <b>Ecopassage Oostelijke randweg Vlijmen</b>                                 |                                                                                  |                       |
|            | 41           | Ecoverbinding Oostelijke randweg Vlijmen                                     | Projectfiche                                                                     | Fase 1                |
| <b>A20</b> |              | <b>Aansluiting Nieuwkuijk</b>                                                |                                                                                  |                       |
|            | 25 en 68     | Reconstructie aansluiting 43 Nieuwkuijk                                      | Projectfiche                                                                     | Fase 1                |
| <b>A21</b> | 26a          | Parallelstructuur tussen aansluiting 43, geluidsschermen zuidzijde           | Projectfiche                                                                     | Fase 2                |
|            | 26b          | Parallelstructuur tussen aansluiting 43, doortrekken Spoorlaan naar Vendreef | Projectfiche                                                                     | Fase 2                |

## Bijlagen

1. Overzichtskaart
2. Projectfiches (inclusief detailkaarten)
3. Brief 9 september 2011: Verzoek tot wijziging begrenzing van zoekgebieden ecologische Verbindingszones

A20 Reconstructie aansluiting Nieuwkuijk. Variant 3 uit rapport van Arcadis: verkennende studie aanpassing aansluiting Nieuwkuijk d.d. 6 september 2012  
 5 nrichtingsvarianten Knooppunt Drunen-west / Waalwijk-Oost (nader uit te werken) (volgt)  
 6. Inrichtingsvarianten Knooppunt Den Bosch-West (nader uit te werken) (volgt)